

## **ДЕПУТАТСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ІВАНА СТЕПАНОВИЧА ЗЕЛЕНЮКА У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 40-х – ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 60-х рр. ХХ ст.**

*У статті розкрита участь Івана Степановича Зеленюка у виборних органах влади та місцевого самоврядування під час його перебування на посадах I секретаря Чернівецького обкому КП(б)У та ректора Кам'янець-Подільського педагогічного інституту.*

**Ключові слова:** Іван Степанович Зеленюк, депутатська діяльність, Рада трудящих, виконком, вимоги, звернення, клопотання.

В історії Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка вагоме місце посідає постать Івана Степановича Зеленюка, який з 1947 р. був директором Кам'янець-Подільського учительського інституту, а у 1948-1966 рр. – ректором цього ж педагогічного інституту.

Його робота на посаді керівника нашого навчального закладу досліджувалася відомими знавцями історії університету О. М. Завальнюком, О.Б. Комарницьким, А.Г. Філінюком. Проте окремі аспекти діяльності у виборних органах влади та місцевого самоврядування розкривалися лише у кваліфікаційній роботі на здобуття диплома спеціаліста автора даної статті, захищеній у 2004 р.<sup>1</sup>, а також у праці А.Г. Філінюка, присвяченій трудовій, громадській та науково-педагогічній діяльності Зеленюка<sup>2</sup>. Відтак, є потреба у розширенні і поглибленні наукових пошуків у даному напрямку.

Депутатська діяльність Івана Степановича включає участь у роботі Верховної Ради СРСР, УРСР, міської Ради депутатів трудящих. Відомо, що відразу ж після прибуття в Північну Буковину та початку роботи на посаді другого секретаря обкому КП(б)У І.С. Зеленюк з 29 червня по вересень 1940 р. виконував обов'язки голови Чернівецької міської Ради<sup>3</sup>. У зв'язку з приєднанням краю тут були проведені довибори у республіканську і загальносоюзну Ради. І.С. Зеленюк також був у числі висунутих кандидатів у депутати<sup>4</sup>. Його обрали у Верховну Раду УРСР від Кельменецького виборчого округу.

Традиційним для радянської політичної системи було поєднання партійних і депутатських функцій. Не став виключенням і Іван Степанович, який після закінчення війни обійняв посаду I секретаря Чернівецького обкому КП(б)У. У січні 1946 р. його висунули кандидатом у депутати загальні збори робітників, інженерно-технічних працівників і службовців чернівецького залізничного вузла, жителів с. Ржавинці Заставнянського, Рогізна Садгірського районів, колгоспників і селян-одноосібників с. Турятка Герцаївського, с. Мамаївці Кіцманського районів (загалом 19 протоколів). За цих обставин закономірно, що він подав заяву про згоду балотуватися по Чернівецькій міській окрузі №507, а округна виборча

комісія постановила зареєструвати його кандидатом у депутати Верховної Ради СРСР.

Самі вибори на початку лютого були простою формальністю, характерною для радянського ладу. Всі виборці на округах проголосували за кандидатуру І.С. Зеленюка. У своїх виступах на сесіях Верховної Ради СРСР він переконливо доводив насамперед необхідність розширення фінансування освіти.

Слід зазначити, що більшу частину своїх депутатських повноважень він виконував уже на Поділлі. Діяльність Івана Степановича у цій сфері також характеризується представництвом інтересів виборців. В архівній справі №70 відомчого архіву Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка зберігається великий перелік доручень, прохань, клопотань<sup>5</sup>. І.С. Зеленюк також неодноразово обирався депутатом Кам'янець-Подільської міської Ради трудящих (Додаток 1). У важкий післявоєнний час громадяни нашого краю зверталися до свого депутата по допомогу. Вони були різного плану, але більшу частину їх складають прохання кам'янчан про надання житла (Додаток 2).

27 жовтня 1948 р. І.С. Зеленюк став членом Всесоюзного товариства з поширення політичних і наукових знань. Він систематично виступав з лекціями та доповідями перед населенням міста на актуальні суспільно-політичні теми<sup>6</sup>. Цим простежується головний напрямок його діяльності, яка стосувалася, в основному, культурно-освітньої сфери.

Предметом постійної уваги ректора було також створення умов для нормального функціонування шкіл міста. У 1948 р. він звітував про підготовку школи №9 до нового навчального року. Важливими на той час були питання заготівлі палива, ремонту приміщення. Іван Степанович обгрунтовано зобов'язав шефські підприємства («Плодозавод», «Червоний розпиловщик») виконати ці завдання. Він ініціював будівництво медичного пункту біля школи і подав кількісний розрахунок будматеріалів<sup>7</sup>. Наступного року Зеленюк інформував на засіданні комісії з питання підготовки школи до випускних і перевідних іспитів<sup>8</sup>. Крім того, йому було доручено перевірити виконання рішення виконкому щодо загального початкового навчання, плани виконання всеобучу школами міста.

Наприкінці 40-х рр. була розроблена програма охоплення населення міста художньою самодіяльністю. Для цього широко впроваджувалася система відповідних гуртків у різних установах і організаціях. Особисто ректор у березні 1948 р. перевіряв участь працівників театру, ансамблю і школи танцю в створенні гуртків художньої самодіяльності на підприємствах і в навчальних закладах міста<sup>9</sup>.

Безперечно, центральне місце у діяльності Зеленюка займали заходи, спрямовані на розвиток педагогічного інституту. Цього прагнула і громадськість його виборчої дільниці. Вона, під час звіту депутата перед загальними зборами виборців, зажадала: організувати при інституті буфет, забезпечити в ньому потрібні продукти за доступними цінами; забезпечити інститут штатним лікарем; поставити перед виконкомом питання про

необхідність розширення житлової площі для студентського гуртожитку; домогтися створення при гуртожитку кравецької і взуттєвої майстерень; створити санітарні пости при гуртожитках; покращити постачання продуктами студентської їдальні; просити міськраду розробити план обладнання площі навпроти навчального корпусу інституту для приведення її до ладу силами виборців дільниці<sup>10</sup>. Ректор докладав чимало зусиль для вирішення цих питань, і майже всі вони були вирішені позитивно.

І.С. Зеленюка часто запрошували на засідання міськвиконкому. Зокрема, в липні 1948 р. він присутній на такому засіданні, де розглядалося питання фінансової допомоги школам у ході підготовки до нового навчального року. Йому було доручено проконтролювати цей процес в індустріальному технікумі, фельдшерсько-акушерській школі та технікумі культпросвітпрацівників<sup>11</sup>. Іван Степанович турбувався також і розвитком ботанічного саду, під його опікою була школа глухонімих і сліпих дітей<sup>12</sup>.

Про великий авторитет Івана Степановича свідчить і той факт, що він неодноразово обирався головою сесій міської Ради. Зокрема, 15 січня 1948 р. він вів першу сесію II-ого скликання<sup>13</sup>, керував роботою сесій 29 листопада 1949 р., 23 травня 1951 р., 30 вересня 1955 р., 31 березня 1966 р., організовував роботу мандатних комісій на перших сесіях п'ятого – 25 березня 1955 р., та десятого скликання – 20 березня 1965 р.<sup>14</sup>.

Зеленюк відстоював інтереси освіти і на засіданнях сесій міської Ради. 20 травня 1948 р. його виступ стосувався підготовки шкіл міста до 1948-49 н.р. Звертаючись до завідуючого міськвно Хомича, він наполягав на тому, що потрібно з різних джерел діставати достатню кількість палива для того, щоб дітям не було холодно. Іван Степанович рекомендував залучати до ремонту шкіл громадськість. Він наводив приклад школи №9, де силами батьківського комітету засклили другі рами. Негативним моментом, на думку доповідача, була відсутність магазину наочних посібників, хоча він наголошував, що є можливість його організації. Завершуючи виступ, Іван Степанович закликав активізувати склад культурно-просвітницької комісії на вирішення згаданих завдань<sup>15</sup>.

Під впливом Зеленюка і його колег у 1950 р. на народну освіту були виділені значні кошти. В бюджеті міста з цією метою передбачено 4,8 тис. крб. із загальної суми в 14,125 тис. крб. Тобто за фінансуванням культурно-просвітницька сфера була другою після охорони здоров'я, перевершивши соціальне забезпечення, сільське господарство, комунально-житловий відділ<sup>16</sup>.

Енергійність, цілеспрямованість, відповідальність Зеленюка не залишилися непоміченими для його колег-депутатів. Тому у 1950 р. його було обрано членом виконкому міської Ради. Іван Степанович був присутній практично на всіх його засіданнях, брав участь у обговоренні і прийнятті рішень із різних питань. З'явилися нові моменти в його депутатській діяльності. Скажімо, він брав участь в обговоренні роботи комунально-житлової організації міста. Перед конторою благоустрою депутат поставив

вимогу замостити яму на розі вулиць Шевченка і Тімірязєва, частину тротуару по вул. Шевченка<sup>17</sup>. Він виступав у обговоренні доповіді завісськвно Шабаліна «Про підсумки роботи початкових, семирічних і середніх шкіл міста за I-у чверть 1952-53 н.р.»<sup>18</sup>. Ректор організував допомогу викладачів фізкультури інституту в роботі низовим фізкультурним колективам.

Особливої уваги заслуговує доповідь І.С. Зеленюка на засіданні виконкому 25 січня 1951 р. Справа стосувалася будинку по вул. Шевченка, 67. Іван Степанович роздобув інформацію, що він належав викладачу професору Бучинському, який перед своєю смертю заповів приміщення Інституту народної освіти. Проте незаконне оформлення купчої і дарчого напису перешкодило здійсненню заповіту вченого. Доповідач запропонував передати клопотання в міську прокуратуру щодо повернення будинку педагогічному інституту<sup>19</sup>. На жаль, дане прохання не було вирішене позитивно. Проте факт того, що ректор підняв справу «буржуазного» професора із спецфондів архіву, за що можна було поплатитися посадою в ті часи, був виявом великої громадянської позиції Зеленюка.

У 1951-52 рр., як член виконкому, Іван Степанович виконував велику кількість доручень, які можна звести в таблицю (Додаток 3).

Кожен, хто звертався до Зеленюка, міг розраховувати на допомогу. У 1951 р. надійшов лист від співробітника музею ім. Островського Яновської. В ньому вона просила надати певну інформацію: «Ви в кінці 30-их рр. працювали в ЦК комсомолу УРСР, тому, можливо, пам'ятаєте Ф. Свердлова. Він написав листа, який має відношення до М. Островського, може розповісти нам дещо про нього, а це необхідне музею як історична пам'ятка.»<sup>20</sup>.

У 1953 р. значно поліпшилася діяльність комісії шкільної і культурно-освітньої роботи. Зеленюк включив до її активу викладачів педінституту М.Г. Фецука, І. В. Іваха, Є.М. Гінзбург. 9 травня 1953 р. на засідання виконкому було винесено питання «Про заходи поліпшення матеріально-побутових умов студентів педінституту.»<sup>21</sup>. Іван Степанович зумів переконливо обґрунтувати актуальність розв'язання даної проблеми. Були прийняті такі рішення: розпочати відбудову приміщення для міської студентської їдальні в районі Старого міста; на цей період перетворити чайну №1 в їдальню і забезпечити триразове харчування студентів; до 15 травня 1953 р. організувати буфет на території гуртожитку по вул. Ленінградській, 64, забезпечити його асортиментом продуктів і гарячим чаєм; зобов'язати начальника міськжитлоуправління Збарзького надати допомогу адміністрації інституту в підшукуванні «кутків» для студентів.

Зеленюк домігся затвердження кошторису (100 тис. крб.) для проведення ремонту в приміщеннях інституту. Його мала виконувати бригада добровільного пожежного товариства на чолі з Шушеляком, а будівельні матеріали і допоміжну робочу силу забезпечував інститут.

Господарсько-побутової сфери життя нашого навчального закладу стосувалися і вимоги виборців. Вони зверталися до свого депутата із закликами: прокласти дорогу на майдані ім. Володарського для проходу в

інститут, а також освітлити підступи до нього; покращити якість обідів в студентській їдальні; забезпечити безперебійне постачання водою гуртожитку по вул. Ленінградській, 64; домогтися безперебійного освітлення гуртожитку по вул. Ленінградській, 31; прискорити виділення квартир для викладачів; покращити обслуговування студентів в міській лікарні; для збереження лісонасаджень запланувати благоустрій лісопарку в 1954 р.<sup>22</sup>.

У 1953 р. Іван Степанович знайомився зі станом готовності шкіл до нового навчального року, перевіряв стан відбудованих робіт школи №4. У березні цього ж року він контролював виконання рішень міськради щодо підготовки культосвітніх установ до святкування 300-річчя воз'єднання України з Росією<sup>23</sup>.

Звичайно, не всі питання були вирішені, існувала й суперечність між декларативним проголошенням рішень і їх реальним виконанням. Цієї проблеми стосувався виступ І.С. Зеленюка на засіданні сесії 16 березня 1957 р. щодо поліпшення роботи депутатів і зміцнення їх зв'язків з виборцями. Він інформував про недоліки у роботі міськради. Так, наголошувалося, що прийняте обов'язкове рішення про поведінку дітей в громадських місцях і на вулиці, однак, не організовується його виконання. Кожен рік насаджують у місті велику кількість дерев, але погано доглядають за їх збереженням. Неможливо знайти керівників художньої самодіяльності, музики і співів тому, що їх не запрошують в місто і не забезпечують квартирами. Іван Степанович критикував роботу місьвиконкому, вказував, що питання палива, ремонту та інші господарські справи педінституту доводиться вирішувати в обласних організаціях. Депутат зазначав, що не вирішена житлова проблема викладацького складу. Наостанок він наголошував, що необхідно краще організовувати культурне дозвілля молоді, налагоджувати ефективне і безперебійне функціонування будинку культури, театру<sup>24</sup>.

Ректор був відповідальним за роботу парку культури і відпочинку ім. Леніна. Для поліпшення його благоустрою з його ініціативи було розроблено програму відповідних заходів, що передбачала: побудову нової огорожі з боку вул. Пушкінської; влаштування на території двох фонтанів; створення стрілецького тиру; капітальний ремонт східців, які ведуть від банку; створення шахово-шашкового павільйону<sup>25</sup>.

Наочно характеризує депутатську діяльність Івана Степановича виступ на сесії міськради 18 червня 1958 р. з питання про стан і покращення культурно-просвітницької роботи серед населення. Він пропонував щоб у кінотеатрі імені Войкова демонстрували науково-популярні фільми, для них потрібно відводити окремі дні. Доповідач звернув увагу на необхідність організувати кінопересувку для клубів і червоних кутків міста, бажаною є демонстрація документальних фільмів на площах міста. Ректор висловив думку, що для ефективної організації цього необхідно створити Художню Раду, яка б відповідала за тематику картин. Крім того, він започаткував практику періодичного проведення конференцій кіноглядачів<sup>26</sup>.

У період 1957 – початку 1959 р. Зеленюк продовжував плідно співпрацювати в комісії школи і освіти. У травні 1957 р. він контролював підготовку шкіл міста до іспитів. Влітку депутат доповідав про готовність школи-інтернату до нового навчального року, а в грудні організував обговорення питання про санітарний стан і температурний режим у школах міста. В березні 1958 р. він обстежував роботу відомчих дитсадків №5, №6. У червні Іван Степанович очолює комісію з розгляду перспективного будівництва школи в селі ім. Смірнова відомчими організаціями<sup>27</sup>.

Перед освітньою комісією звітували також директори шкіл, яким допомагали члени комісії. Зокрема, Зеленюк у 1957 р. брав участь у підготовці доповіді директора школи №8<sup>28</sup>.

У 1959 р. Івана Степановича було обрано депутатом міської Ради від виборчого округу №18. У своїй роботі він брав активну участь в організації ремонту квартир жителів своєї ділянки, домагався покращення торгівлі, надавав допомогу деяким виборцям в оформленні пенсій, розглядав заяви та скарги виборців. У ході обговорення звіту депутата жителі висунули низку пропозицій. Так, громадянин Жміль виступив з питання побудови на Біланівці дитячих ясел, запропонував замість будівництва «Сантехмонтажу» побудувати кінотеатр і бібліотеку. Богданович зазначив, що необхідно поставити на вулиці Північній хоча б дві водяних колонки. Рудик висловився за те, щоб освітити вулицю Набережну. Тустановський звернув увагу, що в найближчий час потрібно зробити підмуровку під укис залізничного насипу, інакше водопровідна магістраль по вулиці Білановецькій вийде з ладу<sup>29</sup>. Зеленюк довів ці вимоги до відома виконкому і активно сприяв їх задоволенню.

7 квітня 1960 р. Зеленюк виступав співдоповідачем на засіданні виконкому про роботу міського будинку культури. Він зазначав, що тут проводилися лекції, бесіди, виступи, консультації на різні теми. У залі виступала низка колективів художньої самодіяльності різних підприємств та організацій міста і району. Звичайним явищем було проведення вечорів відпочинку для молоді.

Вистачало роботи депутату і в 1965 р. Виборці його округу поставили перед ним багато проблемних запитів. Так, громадянин Матвеев поцікавився коли буде починатися будівництво приміщення школи №5, житлового будинку по вул. Крупської, 10. Тесленко запитував, коли буде зданий в експлуатацію будинок на Черьомушках. Громадянка Уласюк поскаржилась, що в гуртожитку по вул. Загородній, 38, в якому вона живе вже 6 років, погані побутові умови, низька температура в кімнатах. До того ж, у кожній з них живе по 4-5 осіб<sup>30</sup>. Іван Степанович намагався усіма засобами вирішити наболілі проблеми, тим паче, що деякі з них стосувалися і благоустрою педінституту.

Отже, депутатська діяльність І.С. Зеленюка характеризувалася значними здобутками. Це чітко видно й сьогодні на прикладі міського парку, де умови для відпочинку і релаксації на природі були створені турботами Івана Степановича. Він організував посадження алеї на теперішній вулиці

Грушевського. Скрізь, усе життя міста було сферою його інтересів. Ділові характеристики рясніють ідеологічними «компліментами» на адресу Івана Степановича. Сам же він задовольнявся скромним житлом по вул. Тімірязєва, 23, де проживав з сім'єю – дружиною, дочкою і сином<sup>31</sup>. Враховуючи, що вже в цей час він перебував на посаді ректора педагогічного інституту, вражає те, що Зеленюк зумів ефективно поєднувати і адміністративну, педагогічну, науково-дослідну діяльність, і громадську роботу, і відповідальне виконання обов'язків депутата.

#### Додаток 1

Обрання І.С. Зеленюка депутатом  
Кам'янець-Подільської міської Ради трудящих

№ з/п	Термін (роки)	Виборча дільниця	Участь у роботі структур Ради
1	1947-50	50	Культурно-просвітницька комісія
2	1950-53	53	Виконавчий комітет
3	1953-55	55	Комісія шкільної і культосвітньої роботи
4	1957-59	53	Комісія школи і освіти
5	1959-61	18	Культурно-освітня комісія
6	1965-66	93	Комісія по культурі

#### Додаток 2

Діяльність депутата Верховної Ради СРСР І.С. Зеленюка  
як захисника інтересів виборців

Дата	Від кого (кому)	Зміст
19.04.1947	від облвоенкома	Лист щодо пенсії на дітей та по інвалідності В.Л. Савицької.
22.08.1947	від міськпрокурора Мосунова	Повідомлення про представлення квартири Погураловій.
24.09.1947	« - »	Повідомлення про розгляд скарги М.Н. Белової та про визнання правильним рішення суду щодо її виселення.
01.10.1947	« - »	Повідомлення про розгляд скарги А.М. Макаренка та встановлення того, що офіційно він з квартири не виселявся.
12.01.1948.	від начальника контори зв'язку Резніка	Повідомлення стосовно переказів і посилок, відправлених капітаном п/я 9522 С.М. Куришовим (на запит по телефону).
21.07.1948	від міськвиконкому	Про звільнення Кравецької від сплати державного мита.
06.08.1948	від в.о. прокурора Худика	Направлення матеріалу про виселення Байдученко.



01.09.1948	від Л.А. Гром (м. Кам'янець-Подільський)	Скарга про одержання квартири по вул. Пушкінській, 19 (відправлена Бродовському).
07.09.1948	від М.Н. Дубіцької (м. Кам'янець-Подільський)	Скарга щодо надання їй житлової площі (відправлена Бродовському)
10.09.1948	від Бродовського (житлоуправління)	Відповідь на скаргу Дубіцької про неможливість надання їй квартири.
14.09.1948	« - »	Відповідь на скаргу Л.А. Гром про неможливість надання квартири.
15.09.1947	міськпрокурору Мосунову	Прохання Макаренка про надання квартири.
19.09.1947	« - »	Прохання Белової не виселяти її сім'ю до одержання квартири.
	м. Москва	Міністерство юстиції СРСР, скарга адвоката Кожухової.
03.11.1947	міськрада, замголови Кузнечикову	Скарга А.В. Бусигіна про ненадання йому квартири.
15.11.1947	« - »	Про видачу ордера на квартиру Голубатого.
28.01.1949	від в. о. прокурора Худика	Відмова у скарзі І.А. Комара про виплату йому пенсії
03.04.1949	від Небувайла (районна прокуратура)	Відмова у скарзі Перстяківського і Мазура щодо неправильного притягнення їх до кримінальної відповідальності.

### Додаток 3

Доручення депутата І.С. Зеленюка як члена виконкому Кам'янець-Подільської міської Ради трудящих у 1951-52 рр.

№ з/п	Дата доручення	Зміст	Дата звіту на засіданні МВК
1	15.02.1951	Разом з депутатом Приходько перевірити підготовку міського парку ім. Леніна до весняно-осіннього сезону 1951 р.	15.03.1951
2	29.03.1951	Перевірити виконання рішень міськвиконкому «Про підготовку парку ім. Леніна до весняно-літнього сезону».	14.04.1951
3	05.05.1951	Разом з депутатом Кучером перевірити виконання заходів по благоустрою лікувальних закладів і шкіл міста.	25.05.1951
4	10.07.1951	Разом з Шабаліним (завмісквно) перевірити роботу відділу культпросвітустанов	25.10.1951



Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

5	17.01.1952	Разом з депутатом Приходько перевірити підготовку міського парку ім. Леніна до весняно-осіннього сезону 1952 р.	25.03.1952
6	05.04.1952	Разом з депутатом Хоптярем скласти план культурно-масових заходів парку ім. Леніна на весняно-літній період 1952 р.	15.04.1952
7	« - »	Разом з депутатом Хоптярем перевірити виконання відділом культпросвітпрацівників плану лекційної пропаганди.	« - »
8	02.10.1952	Разом з працівником міськторгвідділу Громишом перевірити роботу шкільних буфетів і їдалень при учбових закладах міста.	19.11.1952

**Примітки**

1. Боровець І. Зеленюк Іван Степанович – ректор, вчений, громадський діяч: Дипломна робота на здобуття кваліфікації вчителя історії та правознавства / І. Боровець. – Кам'янець-Подільський, 2004. – 111 с. + Додатки.
2. Філінюк А.Г. Життя, віддане справі: трудова, громадська та науково-педагогічна діяльність Івана Степановича Зеленюка: історичний нарис / А. Г. Філінюк. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2008. – 332 с.
3. Особова справа І.С. Зеленюка. – Автобіографія // Державний архів Чернівецької області. – Фонд (Ф.) 1. Документи Чернівецького обласного комітету КП(б)У. – Опис (Оп.) 3. – Справа (Спр.) 91. – Аркуш (Арк.) 4.
4. Білецький Б.Ф. Нариси історії Чернівецької обласної партійної організації / Б. Ф. Білецький, З. Б. Браславський. – Ужгород : Карпати, 1980. – С. 26.
5. Звіт депутата Верховної Ради СРСР І.С. Зеленюка // Відомчий архів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (ВА КПНУ). – Спр. 70. – Арк. 21-22.
6. Характеристика Івана Степановича Зеленюка // ВА КПНУ. – Спр. 70-а. – Арк. 1.
7. Звіт депутата І.С. Зеленюка від 10.07.1948. // ВА КПНУ. – Спр. 70. – Арк. 9-10.
8. Матеріали на 1949 р. – План роботи на 1949 р. Кам'янець-Подільський міський державний архів (КПМДА). – Ф. Р-335. – Оп. 6. – Спр. 136. – Арк. 113.
9. Матеріали про роботу постійних комісій міської Ради на 1948 р. // КПДМА – Ф. Р-335. – Оп.6. – Спр. 106. – Арк. 40.
10. Матеріали про звіти депутатів міської Ради трудящих за 1948 р. // КПДМА. – Ф. Р-335. – Оп. 6. – Спр. 170. – Арк. 72.
11. Доручення міськвиконкому від 27.07.1948. // ВА КПНУ. – Спр. 70.– Арк. 11.
12. Доручення міськвиконкому від 1.03.1948. // ВА КПНУ. – Спр. 70. – Арк. 23.
13. Протокол від 15.07.1948. // КПДМА – Ф. Р-335. – Оп. 6. – Спр. 97 – Арк. 1.
14. Філінюк А.Г. Життя, віддане справі... – С. 73.
15. Протоколи засідання сесій міської Ради за 1948-50 рр. // КПДМА – Ф. Р-335. – Оп. 6. – Спр. 97. – Арк. 70.
16. Протокол від 19.08.1950. // КПДМА. – Ф. Р-335. – Оп. 6. – Спр. 97. – Арк. 304.
17. Протокол від 25.01.1951. // КПДМА. – Ф. Р-335. – Оп. 6. – Спр. 193. – Арк. 244.

18. Протоколи засідання міськвиконкому за 1950-51 рр. Протокол від 4.03.1950. // КПДМА. – Ф. Р-335. – Оп. 6. – Спр. 193. – Арк. 300.
19. Протоколи за 1952 р. Протокол від 21.11.1952. // КПДМА. – Ф. Р-335. – Оп. 6. – Спр. 228. – Арк. 56.
20. Лист-прохання Яновської на ім'я І.С. Зеленюка. // ВА КПНУ. – Спр. 70а. – Арк. 13.
21. Протоколи за 1953 р. Протокол від 9.05.1953. // КПДМА. – Ф. Р-335. – Оп. 6. – Спр. 254. – Арк. 268.
22. Матеріали про звіти за 1954 р. Протокол зборів дільниці №55 по звіту І.С. Зеленюка. // КПДМА. – Ф. Р-335. – Оп. 6. – Спр. 262. – Арк. 160.
23. Матеріали на 1953 р. – План роботи на 1953 р. // КПДМА. – Ф. Р-335. – Оп. 6. – Спр. 265. – Арк. 50.
24. Протокол від 16.03.1957. // КПДМА. – Ф. Р-335. – Оп. 7. – Спр. 24. – Арк. 18.
25. Протоколи за 1957-58 рр. // КПДМА. – Ф. Р-335. – Оп. 7. – Спр. 24.
26. Протокол від 18.06.1958. // КПДМА. – Ф. Р-335. – Оп. 7. – Спр. 24. – Арк. 141.
27. План роботи на 1958 р. // КПДМА. – Ф. Р-335. – Оп. 7. – Спр. 28. – Арк. 251.
28. Матеріали на 1957-58 р. – План роботи на 1957 р. // КПДМА. – Ф. Р-335. – Оп. 7. – Спр. 28. – Арк. 229.
29. Матеріали за 1960 р. // КПДМА. – Ф. Р-335. – Оп. 7. – Спр. 68. – Арк. 100.
30. Матеріали за 1965 р. – Протокол зібрання дільниці №93 по звіту І.С. Зеленюка. // КПДМА. – Ф. Р-335. – Оп. 7. – Спр. 168. – Арк. 100.
31. Особистий лист обліку кадрів Зеленюка Івана Степановича. // ВА КПНУ – Спр. 70а. – Арк. 3 зв.

#### **Резюме**

*В статье раскрыто участие Ивана Степановича Зеленюка в выборных органах власти и местного самоуправления во время его пребывания на должностях I-ого секретаря Черновицкого обкома КП(б)У и ректора Каменец-подольского педагогического института.*

*Ключевые слова: Иван Степанович Зеленюк, депутатская деятельность, Совет трудящихся, исполком, требования, обращения, ходатайства.*

Одержано 6 березня 2013 р.